

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Mozgássérültek gyógypedagógiája

Egyetemi tanév 2025/2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babes-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3. Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4. Szakterület	Neveléstudományok
1.5. Képzési szint	Alapképzés (Licenz)
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Gyógypedagógia – magyar nyelven Gyógypedagógus/ Képesítés kód: L060070020
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Mozgássérültek gyógypedagógiája				A tantárgy kódja	PLM3629
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Péter Ildikó Csilla					
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Péter Ildikó Csilla					
2.4. Tanulmányi év	3	2.5. Félév	6	2.6. Értékelés módja	V	2.7. Tantárgy típusa Szaktantárgy DS

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	48	melyből: 3.5 előadás	24	3.6 szeminárium/labor	24
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					10
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					18
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					20
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszám					52
3.8. A félév összóraszám					100
3.9. Kreditszám					4

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	-
4.2. Kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	PC/laptop, internet
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	PC/laptop, internet

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

Szakmai/kulcs-kompetenciák	- C1 Oktatási programok/intervenciók/akciók/tevékenységek tervezése, különböző célcsoportokhoz és szervezeti/társadalmi kontextusokhoz igazítva. - C5 Különböző kategóriájú emberek/oktatási csoportok (gyermekek/diákok/fiatalok/családok/tanárok/alkalmazottak/egyéb kategóriájú emberek és csoportok) tanácsadása, orientációja és pszichopedagógiai segítségnyújtása
Transzverzális kompetenciák	CT7 A szakmai etika elveinek és normáinak alkalmazása, a neveléstudományok területére jellemző értékválasztási lehetőségek alapján

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	A hallgató ismeri: C5a) Támogatja és segíti a gyermekek, tanulók, fiatalok, illetve más csoportok és személyek fejlődését az oktatás minden egyén védelmének szabályaival és a tanácsadás alapelveivel összhangban, megfelelő módon. C5b) Összehangolja a személyes, vállalkozói, szociális és egészségnevelési ismereteket olyan szinten, amennyiben szükséges, az oktatási folyamatban. CT7b) Azonosítja a jogi és oktatáspolitikai szabályozások gyakorlati következményeit az intézményi és az osztályi szinten.
Képességek	A hallgató képes: C1b) Alkalmazza a didaktikai elveket és stratégiákat az adott életkornak és a munkacsoportnak megfelelő nevelési-oktatási tevékenységek megtervezésében. C1c) Azonosítja a gyermekek/tanulók/ fiatalok korábbi egyéni és csoportszintű ismereteit, készségeit, és a megszerzett adatok felhasználásával tervezi meg az oktatási folyamatot. C5a) Feltárja a gyermekek/tanulók/ fiatalok/más csoportok és személyek állapotait, problémáit, nehézségeit viselkedésük és fejlődési folyamatuk tekintetében, pszichopedagógiai szakmai támogatás mellett. CT7a) Az oktatási-nevelési tevékenységek tervezésének, megvalósításának és értékelésének feladatait adaptálja korlátozott önállóság és szakképzett segítségnyújtás mellett.
Felelősség és önállóság	A hallgató képes önállóan dolgozni: C5b) Bizalmat fejez ki minden gyermek/tanuló/ fiatal fejlődési potenciálja iránt, és támogatja azok törekvéseit differenciált és individualizált didaktikai megközelítések alkalmazásával. CT7a) Betartja az etikai, az akadémiai integritási és a szakmai magatartási normákat.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	- Standard kritériumok és módszerek alkalmazása különböző folyamatok, programok, projektek, elvek, módszerek és elméletek minőségének felmérésére - Szakprojektek kidolgozása a szakmában elfogadott elvek és módszerek segítségével
--------------------------------------	---

7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	• Az elméleti ismeretek elsajátítása és alkalmazása az adaptált gyógypedagógiai beavatkozási programok kidolgozásának érdekében • Az oktatási stratégiák, tartalmak és módszerek meghatározása, osztályozása és kiválasztása az SNI személyek iskolai oktatásának és fejlesztésének tervezésében és kivitelezésében • Az alapvető gyógypedagógiai alapismeretek megfelelő használata: a specifikus beavatkozási, fejlesztési, tantervi stratégiák, tartalmak, eszközök tervezésének magyarázatában és értelmezésében • A sérültek és családjaik alapvető szükségleteinek alapján választott gyógypedagógiai tanácsadási módszer indoklása és alkalmazása • Gyógypedagógiai tanácsadási tervek kidolgozása és alkalmazása, azon SNI személyek értékelése és nyomon követése, akik ebben résztvettek • Az adatszerzés és feldolgozás legmegfelelőbb módszereinek és eljárásainak azonosítása és eredményeik legmegfelelőbb hasznosítása a gyógypedagógiai gyakorlatban (fejlesztés, nevelés és szakmai integráció) • A saját gyógypedagógiai kutatásokban használt eszközök, valamint a kutatások eredményeinek módszertani értékének kritikus, objektív és konstruktív kiértékelése, ezek továbbfejlesztése és a saját gyakorlat javítása érdekében • Egyénreszabott fejlesztési terv kidolgozása és alkalmazása • Az egyénreszabott nevelési programok kritikus és konstruktív értékelése a sérültek sikeres integrációjának megvalósításában
-------------------------------------	---

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés. A mozgás fogalma, szervezése és fiziológiája. Az egészséges mozgásfejlődés elmélete.	Interaktív előadás, beszélgetés	
2. Mozgáskorlátozottság fogalma. A mozgásfunkció zavarainak felosztása.	Interaktív előadás, beszélgetés	
3. Mozgásszervi akadályozottság etiológiája. A csontváz betegségei	Interaktív előadás	
4. A végtagok fejlődési rendellenességei Anyagcsere betegségek	Interaktív előadás	
5. Korai agykárosodás következtében kialakult Mozgásrendellenességek. A CP jellegzetes tünetei és megnyilvánulási formái	Interaktív előadás	
6. A mozgáskorlátozott gyermek komplex vizsgálata (módszerek és eszközök)	Interaktív előadás, esetelemzés	
7. A mozgástevékenységben akadályozott gyermek fejlődési sajátosságai. A mozgáskorlátozottság hatása a személyiség alakulására. Másodlagos személyiségzavarok	Interaktív előadás, kiscsoportos megbeszélés	
8. A mozgásukban korlátozott személyek kommunikációjának jellemzői.	Interaktív előadás	
9. A mozgásukban korlátozott csecsemők, kisdetek és gyermekek korai fejlesztése.	Interaktív előadás esetmegbeszélés	
10. A mozgáskorlátozottságból eredő speciális szempontok a fejlesztési tervekhez. Terápiás beavatkozások tervei.	Interaktív előadás, ötletbörze	
11. A gyógypedagógiai tanácsadás. Ajánlások terápiás beavatkozásokra.	Interaktív előadás, ötletbörze	
12. A mozgásukban korlátozott személyek inklúziója. A szabaidő kultúrált eltöltésének lehetőségei.	Interaktív előadás, ötletbörze, érvelés	
Könyvészet		
• Bernolák Béláné (2006). Inkluzív nevelés. Ajánlások mozgáskorlátozott gyermekek kompetencia alapú		

fejlesztéséhez. Óvodai nevelés. sulíNova Közoktatás fejlesztési- és Pedagógus-továbbképzési Kht. Budapest

- Bernolák Béláné(2001 szerk.). Együtt a többiekkel, egy-másért. Bicebóca Alapítvány, Budapest
- Benczúr Miklósné (2000). Sérülésspecifikus mozgásnevelés. Mozgáskorlátozottak mozgásterápiája, adaptált testnevelése és mindennapos tevékenységre nevelése, ELTE
- Bobath, Karel. (1991). A neurophysiological Basis for the Treatment of Cerebral Palsy, Lavenham, England
- Czibere Cs. (2006). Inkluzív nevelés. Ajánlások sajátos nevelési igényű gyermekek kompetencia alapú fejlesztéséhez. sulíNova Közoktatás fejlesztési- és Pedagógus-továbbképzési Kht. Budapest
- Coordonatori: Marin Mic, Adela Cărcu (2016). Intervenția timpurie la copilul cu dizabilități neuromotorii, Editura Nosa Nostra, Bistrița
- Dombainé Eszergomi A. (2006). Inkluzív nevelés. Ajánlások mozgáskorlátozott gyermekek kompetencia alapú fejlesztéséhez. Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák. Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhazsnú Társaság, Budapest
- Dombainé Eszergomi A., Szölösné Juhász Cs. (2008). Inkluzív nevelés. Sérülésspecifikus eszköztár mozgáskorlátozott gyermekek, tanulók együttneveléséhez. Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhazsnú Társaság, Budapest
- Donáth T. (2008). Anatómia – Élettan. Átdolgozott kiadás. Medicina Könyvkiadó ZRt., Budapest
- Hoffmann J. (1996). Gyógypedagógia. Bevezetés a mozgásfogyatékos gyermekek pedagógiájába. Comenius BT, Pécs
- Kiss E., Kollár K, Ursu Zs. (2007). Inkluzív nevelés. Útmutató mozgáskorlátozott gyermekek, tanulók együttneveléséhez. Dokumentációs útmutató. sulíNova Közoktatás fejlesztési- és Pedagógus-továbbképzési Kht. Budapest
- Mergner, T., Maurer, C., Peterka, R. (2003). A multisensory posture control model of human upright stance. Prog Brain Res, 142: 189-201.
- Racsmányi M. (2007). A fejlődés zavarai és vizsgálómódszerei. Akadémiai Kiadó, Budapest
- Simon J.-Gy. (felelős szerk.). (2010). Építünk hidakat. Általános ismeretek a fogyatékkal élők személyek életmódjáról. HIFA-RO Kiadó, Marosvásárhely
- Szabó Ákosné (szerk.). (2006). Inkluzív nevelés. Ajánlások sajátos nevelési igényű gyermekek kompetencia alapú fejlesztéséhez. Bevezető a szociális, életviteli és környezeti kompetenciaterület ajánlásaihoz. sulíNova Közoktatás fejlesztési- és Pedagógus-továbbképzési Kht. Budapest
- Szabó Ákosné (szerk.). (2008). Inkluzív nevelés. Tanulmányok a tanulásban akadályozottak pedagógiai és határtudományai köréből. Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhazsnú Társaság, Budapest
- Tasnádi Á. (2008). A mozgássérülés típusainak felismerése, pszichés sajátosságai és életviteli jellemzői. Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet, Budapest
- Wolpert, D., Ghahramani, Z., Jordan, M. (1995). An internal model for sensorimotor integration. Science 269: 1880-1882.
- Zackowski, K., Dromerick, A., Sahrman, S.A., Thach, W., Bastian, A. (2004). How do strength, sensation, spasticity, and joint individuation relate to the reaching deficits of people with chronic hemiplegia? Brain 127: 1035-1046.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés. A mozgás fogalma, szervezése és fiziológiája. Mozgástanulás. A mozgás akadályozottsága.	Magyarázat, kiscsoportos beszélgetés	
2. Mozgáskorlátozottság fogalma. A mozgásfunkció zavarainak felosztása. A mozgáskorlátozottsággyógypedagógiai csoportosítása.	Ötletbörze, szerepjáték	
3. Mozgáskorlátozott gyermekek kórforma szerinti jellemzése.	Szerepjáték, kiscsoportos beszélgetés	
4. Petyhüdt bénulást okozó kórformák. Dystrophia musculorum progressiva. Myelodysplasia (spinabifida, nyitott gerinc). Szülési felkarbénulás (paralysis obstetrica)	Szerepjáték, kiscsoportos beszélgetés	
5. Korai agykárosodás következtében mozgás-rendellenességek	Szerepjáték, kiscsoportos beszélgetés	
6. A mozgástevékenységekben akadályozott gyermek fejlődési sajátosságai. A mozgáskorlátozottság hatása a személyiség alakulására.	Ötletbörze, beszélgetés, esetelemzés,	
7. A mozgáskorlátozottak inklúziója	Esetelemzés, vita	
8. A mozgáskorlátozottságból eredő	Ötletbörze, beszélgetés	

speciális szempontok a fejlesztési tervekhez. Fejlesztési tervek.		
9. A mozgáskorlátozott gyermeket nevelő családok megsegítésének formái.	Ötletbörze, beszélgetés	
10. Gyógypedagógiai-lélektani megismerés és tanácsadás mozgássérültek/ mozgáskorlátozottak esetén. Pszihodiagnosztika próbák és értékelési skálák. Mozgáskorlátozottak iskolai ésszakmai irányításának kritériumai és formái.	Esetelemzés, érvelések	
11. Módszertani ajánlás. Filozófiai, módszertanialapelvek. A mozgáskorlátozottság neuropszichológiai és gyógypedagógiai felmérési/értékelési eszközei.	Esetelemzés, érvelések	
12. Életkortól és mozgáskorlátozottsági típustól függő módszertani ajánlások, terápiaiak. Az életminőség terjedelme a mozgáskorlátozott személyeknél.	Bemutató, esetelemzés, érvelések	

Könyvészet

- Bernolák Béláné (2006). Inkluzív nevelés. Ajánlások mozgáskorlátozott gyermekek kompetencia alapú fejlesztéséhez. Óvodai nevelés. sulNova Közoktatás fejlesztési- és Pedagógus-továbbképzési Kht. Budapest
- Bernolák Béláné (2001 szerk.). Együtt a többiekkel, egy-másért. Bicebóca Alapítvány, Budapest
- Csávás Dezsőné (1979). A Bobath módszer.
- Czibere Cs. (2006). Inkluzív nevelés. Ajánlások sajátos nevelési igényű gyermekek kompetencia alapú fejlesztéséhez. sulNova Közoktatás fejlesztési- és Pedagógus-továbbképzési Kht. Budapest
- Dombainé Eszergomi A. (2006). Inkluzív nevelés. Ajánlások mozgáskorlátozott gyermekek kompetencia alapú fejlesztéséhez. Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák. Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság, Budapest
- Dr. Katona F. (1999). Fejlődésneurológia és neurohabilitáció. Medicina Könyvkiadó RT, Budapest
- Dombainé Eszergomi A., Szölösné Juhász Cs. (2008). Inkluzív nevelés. Sérülésspecifikus eszköztármozgáskorlátozott gyermekek, tanulók együttneveléséhez. Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság, Budapest
- Kiss E., Kollár K., Ursu Zs. (2007). Inkluzív nevelés. Útmutató mozgáskorlátozott gyermekek, tanulók együttneveléséhez. Dokumentációs útmutató. sulNova Közoktatás fejlesztési- és Pedagógus-továbbképzési Kht. Budapest
- Simon J.-Gy. (felelős szerk.). (2010). Építsünk hidakat. Általános ismeretek a fogyatékkal élő személyek életmódjáról. HIFA-RO Kiadó, Marosvásárhely
- Szabó Ákosné (szerk.). (2006). Inkluzív nevelés. Ajánlások sajátos nevelési igényű gyermekek kompetencia alapú fejlesztéséhez. Bevezető a szociális, életviteli és környezeti kompetenciaterület ajánlásaihoz. sulNova Közoktatás fejlesztési- és Pedagógus-továbbképzési Kht. Budapest
- Szabó Ákosné (szerk.). (2008). Inkluzív nevelés. Tanulmányok a tanulásban akadályozottak pedagógiai és határtudományai köréből. Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság, Budapest
- Tasnádi Á. (2008). A mozgássérülés típusainak felismerése, pszichés sajátosságai és életviteli jellemzői. Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet, Budapest

9. Az epiztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A javasolt előadás és szemináriumi témák a gyógypedagógia alap- és alkalmazott kutatásának aktuális témái, és megközelítések a tudományágban a szakirodalom legújabb eredményeire épülnek. A tantárgyak alkalmazásai a munkaerőpiacon igényelt és a szakmai közösségek normái szempontjából releváns főbb fogalmakra is kiterjednek.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Vizsga	Írásbeli értékelés	70%
10.5 Szeminárium / Labor	Aktív részvétel		10%
	Esettanulmány	Gyakorlati értékelés-bemutató és leadás	20%

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

Óralátogatási kötelezettség:

A kurzus, a szeminárium vagy a gyakorlati órák (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében a hiányzások (igazolt vagy igazolatlan) maximális hányada az összóraszám legfeljebb 15%-a lehet. Az óralátogatási kötelezettségek elmulasztása a nappali tagozatos hallgató vizsgáról való kizárását vonja maga után (lásd kreditszabályzat).

A félévi vizsgán megszerzett átmenő jegy (4,50).

Ha a félévi vizsgán a hallgató nem éri el az átmenő jegyet (4,50), akkor a vizsgát sikertelennek értékeljük akkor is, ha a 10.5 pontban megjelölt előírásoknak eleget tett.

A szemináriumi dolgozat(ok) leadása és bemutatása:

A szemináriumi feladat(ok) kötelezőek, kizáró jellegűek, a vizsgára való jelentkezés előfeltételét képezik.

Teljes pontszámot csak a határidőre leadott/bemutatott dolgozatok kaphatják meg.

A türelmi időszakban (határidő után 3 nap) pontlevonással még elfogadható a beadott dolgozat (napi 1 pont levonás). A türelmi időszak után leadott munkák, ha elérik az átmenő minősítést, akkor a végső jegyben 0 pontot érnek, de a diák jogosulttá válik a vizsgán való részvételre.

A kötelező félév közbeni feladatok vizsgaidőszakban, pótvizsgaidőszakban pótolhatóak, de nem számítanak a végső jegybe, csupán feljogosítják a hallgatót a vizsgán való részvételre.

Jegyszámítás, jegyösszetétel:

A szemináriumi feladatokra kapott részjegyek kerekítés nélkül, két tizedesnyi pontossággal számítanak a végső jegybe. A végső osztályzat kiszámítása a részjegyek súlyozott középátlánya, amely kerekítve kerül a naplóba (0,5-ös küszöb alatt lefele kerekítés).

Azoknak a hallgatóknak, akik nyílt szesszióra, pótvizsgára, jegyemelésre jelentkeznek, minden tantárgyi követelménynek (jelenlét, parciális, feladatok, projektek stb.) eleget kell tenniük. A szemináriumi tevékenységeken, parciális vizsgákon szerzett osztályzat csak az adott tanévben érvényes, nem vihető át egy következő tanévre.

A vizsgaidőszakban és pótvizsgaidőszakban számolt végső jegy összetétele azonos.

Kompetenciák, kreditek elismerése:

A megszerzett kreditek elismerése a BBTE szabályzatának megfelelően történik. A jegyelismertetés a tanulmányi félév első hetében kell a titkárságon kérvényezni.

Etikai kritériumok:

A vizsgák alatti csalás a hallgató egyetemről való kizárását vonja maga után, a kreditszabályzatnak megfelelően, a BBTE rektorának döntése által, a Kari Tanács javaslatára, amelynek alapját a vizsgáztató tanár által benyújtott írásos panasz képezi. Ez érvényes a végső jegy kiszámításában szereplő valamennyi tételre (félévi vagy pótvizsga, félévi szemináriumi feladatok, projektek).

A plagizált, másolt, egyező félévi dolgozatok leadása esetén a hallgató (mindegyik érintett fél) 1-es osztályzatot kap. A vizsgázás közben történő együttműködést, másolást, csalást a vizsgáról való azonnali kizárás követi, 1-es osztályzattal.

Vizsgajegy fellebbezése:

A vizsgajegy fellebbezése írásban jelezhető, a titkárságra benyújtott kérvény révén, amelyben a hallgató megindokolja a fellebbezést, hivatkozva a javítási kulcsra. A fellebbezésre a jegyek naplóba (academicinfo felület) kerülését követő 48 órán belül van lehetőség. A végső jegy a fellebbezés során nyert jegy lesz.

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

	A fenntartható fejlődés általános ikonja							
								

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.

Kitöltés időpontja:
2025.04.22.

Előadás felelőse:
Péter Ildikó Csilla

Szeminárium felelőse:
Péter Ildikó Csilla

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025.04.25

Intézetigazgató:
Dr. Kotta Ibolya, docens